

Lezing “Hoe een vogelvriendelijke tuin te maken én te behouden”

door Meike Heerkens van de Vogelbescherming, donderdag 18 september 2025
in Partycentrum Lamain, Bosstraat 27, 9671GD Winschoten

Meike Heerkens is vrijwilliger bij de Nederlandse vogelbescherming

De vogelvriendelijkheid van je tuin is afhankelijk van soorten vogels, van de 4V's
Voedsel, Veiligheid, Voortplanting (nestgelegenheid), Variatie

1. VOEDSEL Afhankelijk van soort vogels:

o.a. Zaden, insecten, fruit, wormen, slakken, vis, kikker, muizen, en bijvoeren door mensen: NB géén vetbollen in plasticnetjes = onveilig!

Vogelmagen veranderen in herfst/winter. Daarom in lente/zomer:

- Géén vetbollen maar wel meelwormen.
- Géén pinda's en pindakaas
- Wél dagelijks schoon water om te drinken en te badderen.

Drinkwater: in speciaal drinkflesje of ondiep drinkbakje

Waterbadje: ondiepe schaal of opgevuld met grind

Vijver met natuurlijke afloop

2. VEILIGHEID afhankelijk van vogelsoort

2.1 Beschutting: in de massa, riet, boom, dichte struiken/haken, takkenhoop, nestkast
(in oktober schoonmaken en opnieuw ophangen)

2.2 Vluchtplek: Boom, struik, water, omgekeerde bezem, held op stokken
(vogelverschrikker)

2.3 Rust (=géén verstoring) tijdens broedseizoen 15/2>15/8 dus niet snoeien,
baggeren, verbouwen; recreatie, huisdieren, maaien (van binnen naar buiten),
Géén GIF!

2.4 Op plat dak (specifiek voor scholekster): Water en beschutting, nestgelegenheid
(bv oude braadpan met grind), beschutting (dakje maken); regenpijp afdekken
met afdekdop (zodat jongen niet naar beneden vallen)

3. VOORTPLANTING (Nestgelegenheid) afhankelijk van vogelsoort

- Vinden van partner, nestplekken met bescherming, broedseizoen 15/2>15/8,
nestmateriaal en nestkasten

3.1 Nestmateriaal: grassen, mossen, wol (schaap, alpaca, katoen, kokos, sisal

- Kleine takjes, jute/touw, veertjes, mos

3.2 Nestkasten verschillende soorten (zie schema vogelbescherming)

- hou rekening met territorium, (bv koolmees afstand 25m),
- plek: opening altijd naar NO
- van alles te koop: houtbeton (heeft voorkeur) of zelf geschaafd lariks (in lijnolie)
- zwaluwen: onder witte dakrand; minstens 6m hoog!

4. VARIATIE (afhankelijk van vogelsoort)

4.1 omgeving: afhankelijk van grondsoort: veen, klei, zand, gras, duinen, polder, kwelder

- Indeling in tuin: Water!, gras, bloemenweide, bloemen, bomen, heesters, hagen
- Bloeiende bloemen van laag naar hoog
- gazon mét bloemen (klaver, madelief, paardenbloem) 1x per 8wk maaien = “bloemenweide M5 nectar onder het mes” te bestellen bij de Kruidhoek
- Biologische bollen, lage botanische bollen: de warande.nl

Pauze koffie / thee en bezoeken informatiestand Vogelbescherming

Zorg voor invasieve soorten van: (afhankelijk van de vogelsoort)

4.2 Bomen: bv. zwarte Els, krentenboom, haagbeuk, gele kornoelje, meidoorn, lijsterbes

4.3 Heesters: bv. zuurbes, hazelnoot, struikklimop, hulst, liguster, vogelkers(prunus padus), sleedoorn, wegedoorn, vuilboom, hondsroos, bergroos, vlier, Gelderse roos

4.4 Klimplanten bv. kamperfoelie, klimhortensia, bosrank, klimop

4.5 Vaste planten inheems bv. teunisbloem, judaspenning, toorts, e.v.a. zie www.cruydhoeck.nl en www.Heliant.nl

4.6 Vogelbosjes dicht, geregeld snoeien, blad laten liggen en zorg voor onder begroeiing

4.7 Haag verticaal gesnoeid, trapezium gesnoeid of vlechthaag

Vogelvriendelijke tuinen

Muizenruiter bouwen, zie folder Vogelbescherming voor Steenuil, roofvogels met maaisel van bloemenweide

Ook vriendelijk voor vleermuizen, egels, eekhoorns (hoog in de boom), insecten (insectenhotel maken/plaatsen bijen, hommels, vlinders, muizen, amfibieën, padden, kikkers, slangen; die weer voedsel voor vogels zijn).

Aan eind was mogelijkheid tot stellen vragen en informatie van Vogelbescherming te bekijken en folders meenemen.